

Oktober 2012

Nieuwsbrief 4

Welkom

U leest de vierde nieuwsbrief van het SCBS. In de afgelopen periode is er veel gebeurd, graag brengen wij u hiervan op de hoogte.

Zo kunnen wij u melden dat het SCBS gevisiteerd is door de stichting TOPGGz. Meer hierover, maar ook over ontwikkelingen op het gebied van onderzoek en innovatie, vindt u in deze nieuwsbrief.

Wij wensen u veel leesplezier en nodigen u uit te reageren op deze nieuwsbrief.

Anja Stevens, psychiater
Manager SCBS
a.stevens@dimence.nl

Bart Geerling, verpleegkundig specialist
Hoofd bedrijfsvoering SCBS
b.geerling@dimence.nl

In deze nieuwsbrief

TOPGGz: Topklinisch en topreferent

Kinderwenspoli: CSQ resultaten

Onderzoek: Stand van zaken

Innovatie: Innovatiedebat en Elzo

Organisatie: Netwerk, kenniskring en medewerkers

Agenda SCBS

19 november 2012: Uitreiking 20^e Roos van Elisabeth

13 december 2012: Uitslag voordracht TOPGGz

14 december 2012: KenBiS bijeenkomst

18 december 2012: Kenniskring bipolaire stoornissen Dimence

20 december 2012: Uitreiking keurmerk TOPGGz (ovb)

Visitatie TOPGGz

De stichting Topklinische GGz heeft tot doel de topklinische- en topreferente zorg binnen de GGz te bevorderen en te faciliteren. Dit moet leiden tot een breder en beter aanbod van gespecialiseerde derdelijnszorg die voldoet aan hoogwaardige kwaliteitscriteria.

TOPGGz is zeer gespecialiseerde patiëntenzorg in combinatie met wetenschappelijk onderzoek, innovatieve behandelingen en kennisverspreiding, bestemd voor patiënten die vanwege ernstige, complexe en/of zeldzame aandoeningen onvoldoende resultaat hebben van een behandeling in de tweedelijns geestelijke gezondheidszorg.

Om voor overheden, zorgverzekeraars, verwijzers en patiënten een geloofwaardige partner te kunnen zijn, heeft de stichting Topklinische GGz het Keurmerk TOPGGz ontwikkeld. Dit keurmerk is het bewijs dat een instelling of afdeling voldoet aan hoogwaardige kwaliteitscriteria. Elke gespecialiseerde GGz-afdeling kan dit keurmerk verwerven. Om hiervoor in aanmerking te komen worden zowel de afdeling als de instelling beoordeeld op een uitgebreide reeks criteria (bron: stichting Topklinische GGz).

Het SCBS is in januari 2012 het traject voor erkenning als TOPGGz afdeling ingegaan. Na een voorbereidende schriftelijke visitatie, waarin is aangetoond dat het SCBS voor een erkenning in aanmerking zou kunnen komen,

vond op 27 september de daadwerkelijke visitatie plaats. Deze visitatie is goed verlopen en de eerste terugkoppeling was dan ook positief. Aan het SCBS wordt nog een aantal aanvullende vragen gesteld, waarna op 13 december het definitieve besluit valt of het SCBS het predicaat krijgt toegekend. Als dit besluit positief uitvalt, dan zal op 20 december de feestelijke uitreiking plaatsvinden.

We zijn er dus nog niet helemaal, maar wel een belangrijke stap dichterbij.

Meer informatie over de stichting topklinische GGz vindt u op www.topggz.nl.

Kinderwenspoli

Zoals eerder aan u bericht is het SCBS gestart met een kinderswenspoli. De poli is er voor iedereen met een kinderswens en psychiatrische problemen en beantwoordt vragen als: Gaan psychiatrische problemen en een kinderswens wel samen? Hebben psychiatrische problemen invloed op het kindje? Hoe zit het met medicatiegebruik en zwangerschap?

In de afgelopen jaren hebben veel cliënten gebruik gemaakt van de kinderswenspoli. Om een beeld te krijgen van de ervaringen van deze cliënten, en daarmee ook de geboden service te kunnen verbeteren, is onder hen een questionnaire verspreid. Uit de resultaten komt onder andere het volgende naar voren:

- 78% heeft zich aangemeld bij de kinderswenspoli voor een eenmalig advies, 22% voor een behandeling;
- 89% omschrijft de kwaliteit van de ontvangen zorg als goed;
- in 66% van de gevallen is aan de meeste van de behoeften van de cliënt voldaan;
- 89% is in het algemeen tevreden over de ontvangen zorg.

De resultaten tonen aan dat een ruime meerderheid van de cliënten tevreden is over de geboden diensten, een mooie opsteker. We gaan door met het helpen van vrouwen met een psychiatrische stoornis en een kinderswens en zullen niet rusten voordat iedereen tevreden is. De resultaten zijn op te vragen bij het SCBS.

SCBS Onderzoek

Zoals u weet kent het SCBS drie onderzoekslijnen: een medische, een verpleegkundige en een gedragswetenschappelijke. Wat is de stand van zaken?

Medisch

Na een lang voortraject is het promotieonderzoek van Anja Stevens enige maanden geleden van start gegaan. Het onderzoek richt zich op de invloed van slaapverstoring tijdens zwangerschap en de perinatale periode op postpartum psychopathologie bij vrouwen met een bipolaire stoornis (**sleepreg-bd**).

Het onderzoek bevindt zich nu in de dataverzamelfase; verschillende vrouwen hebben zich al aangemeld. De deelnemers vullen gedurende hun zwangerschap en in de postpartum periode verscheidene vragenlijsten in, houden een slaaplogboek bij en dragen een Motionwatch die de slaap registreert.

In week 13 en 26 van de zwangerschap, vanaf week 38 van de zwangerschap tot week 4 na de geboorte en in week 12 na de geboorte worden deelnemers verzocht vragenlijsten in te vullen. Daarnaast dragen deelnemers de Motionwatch en houden ze het slaaplogboek bij in de eerder genoemde weken (m.u.v. week 12 postpartum).

In samenwerking met het VUMC zijn de vragenlijsten gedigitaliseerd waardoor ze digitaal kunnen worden aangeboden. Deelnemers ontvangen een e-mail met een link naar de vragenlijst en het verzoek de lijsten in te vullen. Deze manier van dataverzameling maakt het voor deelnemers gemakkelijk. Net als de keuze voor de Motionwatch, een actimeter die om de pols wordt gedragen en de kleinste in zijn soort is.

Voor het onderzoek zoeken wij vrouwen met een bipolaire stoornis, of een eerder na de bevalling doorgemaakte psychose, die zwanger zijn of willen worden en willen deelnemen aan een onderzoek naar de rol van slaapverstoring bij het ontstaan van problemen in de periode na de bevalling.

Bent of kent u iemand die met vrouwen werkt die in aanmerking komen voor ons onderzoek? Help ons dan. Informatieflyers voor uzelf en ter verspreiding kunnen worden opgevraagd bij het SCBS.

**Sleepreg-bd
informatieflyers
aanvragen:**

sleepregbd@dimence.nl

Student verpleegwetenschappen Martijn van der Klis heeft de kwalitatieve dataverzameling naar de wijze waarop vrouwen met een bipolaire stoornis omgaan met kinderwens en gezinsplanning ondertussen afgerond en is bezig met analyse en verslaglegging. De resultaten zullen in artikelvorm worden aangeboden aan een wetenschappelijk tijdschrift.

Verpleegkundig

De verpleegwetenschappelijke onderzoekslijn focust zich op twee deelgebieden: verpleegkundige zorg tijdens de klinische periode en het verder ontwikkelen van een body of knowledge rondom zelfmanagement bij bipolaire stoornissen

In één van de onderzoeken richt Thea Daggenvoorde zich op het beschrijven van de verpleegkundige zorg voor patiënten met een manie tijdens een klinische opname. Kwalitatieve data zijn verzameld en worden op dit moment geanalyseerd. In een ander onderzoek richt Titus Beentjes zich op de naastbetrokkenen van patiënten die met een acute manie zijn opgenomen: Wat zijn de gevolgen voor deze naastbetrokkenen? En hoe gingen/gaan ze hier mee om?

Ook onderzoekt Titus Beentjes hoe verpleegkundigen omgaan met dubbele loyaliteit. Wat als de naaste van een patiënt aan de bel trekt omdat hij bang is voor een terugval, terwijl de patiënt dit niet wil? Elke hulpverlener kent ongetwijfeld dit dubbele gevoel. De kwalitatieve data zijn verzameld en we bevinden ons nu in een fase van analyse en verslaglegging.

Promovendus Silvio van den Heuvel doet onderzoek naar de onderliggende mechanismen bij het aanleren van zelfmanagement strategieën. Hij is druk bezig met kwalitatieve dataverzameling bij patiënten, naastbetrokkenen en verpleegkundigen en tussentijdse analyse van de data.

Peter Goossens gaf tijdens het Horatio Festival te Stockholm, Zweden een workshop over zelfmanagement bij bipolaire stoornissen aan een internationaal publiek. Er werd stilgestaan bij de bipolaire stoornis, bij zelfmanagement, symptoom management en al het onderbouwende onderzoek. Een goed bezochte en hoog gewaardeerde workshop.

Gedragswetenschappelijk

De gedragswetenschappelijke onderzoekslijn: Bipolair en/of borderline? Diagnostische dilemma's en implicaties voor behandeling (N. Weisscher, G. Riemann, M. Hol, P. Goossens, N. Draijer, R. Kupka).

De nadruk bij behandeling van de bipolaire stoornis heeft lang gelegen op medicamenteuze behandeling. Inmiddels zijn er diverse studies gepubliceerd waarin de effectiviteit van psychotherapie als aanvulling

op medicatie wordt aangetoond. Eveneens is er de laatste jaren in de literatuur steeds meer aandacht voor de behandeling bij patiënten met een bipolaire stoornis en comorbide borderline kenmerken c.q. persoonlijkheidsstoornis. Uit onderzoek blijkt dat de aanwezigheid van een borderline persoonlijkheidsstoornis of kenmerken van de borderline persoonlijkheidsstoornis een ongunstig effect heeft op het beloop van een bipolaire stoornis. Er moet echter nog onderzoek gedaan worden naar het effect van een psychotherapeutische behandeling van de persoonlijkheidsstoornis zelf.

De onderzoeksgroep heeft een Promotiebeurs van het NWO toegekend gekregen. Het promotietraject is inmiddels van start gegaan. De afgelopen maanden heeft de promovendus Georg Riemann het onderzoeksprotocol geschreven, getiteld: 'the addition of steps in the treatment of patients with bipolar disorder and comorbid borderline personality features: a randomized controlled trial (**stepps-bb**)'.

Het promotieonderzoek is gericht op de effectiviteit (in termen van klinische uitkomsten) van het toevoegen van een specifieke op borderline gerichte interventie, de Vaardigheidstraining Emotie Regulatie Stoornis (VERS), aan de standaard behandeling voor bipolaire stoornissen volgens de richtlijn bij patiënten met een bipolaire stoornis en comorbide borderline persoonlijkheidskenmerken. Met deze kennis zou het standaard behandelaanbod uitgebreid kunnen worden met een behandeling op maat voor deze specifieke doelgroep resulterend in effectievere behandeluitkomsten en kostenbesparing.

De komende maanden zullen de eerste patiënten in de trial geïnccludeerd gaan worden.

Indien de eerste VERS groepen afgerond zijn zal Marjolein Hol de eerste resultaten beschrijven in het kader van haar wetenschappelijk onderzoek voor haar opleiding tot klinisch psycholoog.

Voor het rekruteren van de patiënten vragen we uw medewerking. Een geselecteerde groep van patiënten komt in aanmerking om deel te kunnen nemen aan deze studie. Hieronder zijn wellicht ook patiënten die momenteel bij u in behandeling zijn, neemt u dan contact op .

**Stepps-bb patiënten
aankomen:**

**m.hol@dimence.nl
g.riemann@saxion.nl**

Organisatie

Netwerkorganisatie

In 2012 is het SCBS omgevormd tot een netwerkorganisatie met drie schillen. De buitenste schil is de kenniskring. Hierin zitten ongeveer 50 personen die nauw bij de bipolaire zorg binnen Dimence betrokken zijn. De tweede schil is het Kernteam of netwerk. Het uit 14 medewerkers bestaande kernteam levert een belangrijke inhoudelijke input aan de vier kerntaken van het SCBS ((ontwikkeling van) behandeling, innovatie, onderzoek en deskundigheidsbevordering). Aan het team SCBS zijn 10 medewerkers verbonden die, naast de derdelijnszorg, onderzoek, innovatie en deskundigheidsbevordering vormgeven en aansturen.

Met deze organisatievorm hopen wij allen die bij de zorg voor bipolaire stoornissen (of de ontwikkeling daarvan) betrokken zijn samen te brengen.

Kenniskring

De hierboven omschreven netwerkorganisatie komt eens in de drie maanden bijeen op een geaccrediteerde refereermiddag. Op deze middagen komen zeer diverse onderwerpen aan bod die allen betrekking hebben op bipolaire stoornissen. Zo kan er op een middag gesproken worden over de inhoud van de zorg, onderzoek, innovaties en recent verschenen artikelen. De organisatie streeft ernaar om er elke keer een inspirerende bijeenkomst van te maken. Onlangs is deze middag voor de 7e keer gehouden. Nieuwsgierig geworden? Meld je aan voor de eerstvolgende middag op 18 december via scbs@dimence.nl

Medewerkers

Sinds april heeft het SCBS een nieuwe medewerker, Lineke Tak, zij stelt zich voor.

Ik ben Lineke Tak en ben in het 2e jaar van mijn opleiding tot psychiater bij Dimence. Vanaf april 2012 werk ik tijdens mijn poliklinische stage een jaar lang één dag per week voor het SCBS. Naast de ambulante behandeling van patiënten met een bipolaire stoornis met ben ik ook betrokken bij het verrichten van second opinions. Ook neem ik deel aan de Psychiatrie-Obstetrie-Pediatrie (POP)-poli en heb ik enkele zwangere patiënten in mijn caseload. Ik vind het waardevol te kunnen bijdragen aan deze intense periode waarin vrouwen soms verstrikt kunnen raken in vele tegenstrijdige adviezen. Daarnaast focus ik me op e-health en het gebruik van social media: ga dus allemaal @SCBSdimence volgen op Twitter!

Lineke is genomineerd voor de Roos van Elisabeth 2012 voor haar buitengewone inspanningen als vrijwilligster op het terrein van psychiatrische problematiek. De uitreiking van de prijs vindt plaats op maandag 19 november in zaal De Steerne op het Brinkgreven terrein. Aanmelden voor 7 november via info@st-elisabethfonds.nl.

Innovatie

Dimence innovatiedebat 2012

Op donderdag 27 september vond het eerste Dimence innovatiedebat plaats. Het SCBS liet zich van zijn innovatieve kant zien door deel te nemen met de innovatie 'GGz de luxe'.

Om te kunnen onderzoeken en te innoveren is het SCBS continu op zoek naar financieringsbronnen. Enige tijd geleden ontstond het idee, na vragen in die richting van cliënten, om luxe zorgweekenden te organiseren waarin mensen met een bipolaire stoornis en hun naasten ervaringen kunnen delen en worden geïnformeerd over de meest recente, wetenschappelijke, ontwikkelingen en innovaties op het gebied van zorg en de bipolaire stoornis en waar op locatie psycho-educatie en lifestyle-trainingen worden aangeboden. Met deze weekenden wil het SCBS een extra inkomstenbron voor onderzoek en innovatie creëren.

Omdat dit idee ook Dimence-breed voordelen biedt, een vrijwel risicovrije kennismaking met het business model GGz-de luxe, is besloten dit idee tijdens het innovatiedebat 2012 te presenteren. Jury en publiek hebben enthousiast gediscussieerd over het idee.

Het SCBS wil graag de dienst Kennismanagement bedanken voor de organisatie van dit debat en kijkt uit naar het volgende debat!

Elzo de bipolaire beer

In de nieuwsbrieven is regelmatig gewag gemaakt van de vertaling van Eli the Bipolar Bear. Hoewel het vertaalwerk al een tijd geleden is afgerond, liet het verschijnen van het boek op zich wachten. Gelukkig vaart Elzo in oktober de Nederlandse wateren binnen en hopen wij voor het einde van 2012 Elzo aan iedereen te koop te kunnen aanbieden.

SCBS
Centrum Bipolaire Stoornissen

SCBS@dimence.nl
Twitter: @SCBSdimence
centrumbipolairestoornissen.dimence.nl

Dimence
Centrum Bipolaire Stoornissen